

Vägledning

EXTERN VÄGLEDNING • NY SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSE I 10 KAP.
15 A § OSL • DECEMBER 2025

A763.893/2024

Ny sekretessbrytande bestämmelse 1 december 2025

Den 1 december 2025 trädde en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) [OSL] i kraft.¹ Bestämmelsen finns i 10 kap. 15 a § OSL. Innebörden av den nya bestämmelsen är att sekretess till skydd för enskild inte hindrar att uppgifter lämnas mellan myndigheter om det behövs för vissa syften.

Den nya bestämmelsen ger myndigheter utvidgade möjligheter att både få tillgång till uppgifter och lämna uppgifter till och från varandra.

Denna skrivelse syftar till att ge aktörer som omfattas av bestämmelsen, dvs. sådana som vid tillämpningen av OSL är eller ska jämföras med myndigheter, information och vägledning i hur Polismyndigheten ser på tillämpningen av bestämmelsen. Denna externa vägledning utgår från uttalanden i propositionen 2024/25:180 *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse*. Därutöver beskrivs hur informationsflödet till och från Polismyndigheten i anledning av bestämmelsen kan ske.

Utgångspunkter för 10 kap. 15 a § OSL

Bakgrund och syfte med bestämmelsen

Myndigheter har ett stort behov av att få större möjligheter att utbyta uppgifter med varandra i syfte att särskilt förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelse och brottslighet. Behovet har visat sig vara särskilt stort för att bl.a. motverka välfärdsbrottslighet och vid informationsutbyte mellan myndigheter kopplat till barn och unga som riskerar att fara illa och utnyttjas i kriminella sammanhang.

I följande fall kan bestämmelsen tillämpas

Det krävs att det är fråga om en sekretessbelagd uppgift

Sekretess innebär ett förbud att röja en uppgift vare sig det sker muntligen, genom att lämna ut handlingar eller på något annat sätt. En sekretessbelagd uppgift är en uppgift för vilken sekretess gäller i ett enskilt fall. En sådan uppgift kan finnas både i handlingar och i en enskild tjänstemans medvetande.² En sekretessbelagd uppgift får inte lämnas ut om det inte finns något stöd i lag för ett utlämnande. En sekretessbrytande bestämmelse, som exempelvis 10 kap. 15 a § OSL, är ett exempel på ett sådant lagstöd.

Bestämmelsen är enbart tillämplig på myndigheter

OSL är tillämplig på myndigheter. Med myndighet menas organ som ingår i den offentliga statliga eller kommunala organisationen. Detta innebär att följande organ är myndigheter:

- Regeringen
- Domstolarna
- Förvaltningsmyndigheter (både kommunala och statliga)

¹ Prop. 2024/25:180.

² Ibid s. 24.

Vägledning

EXTERN VÄGLEDNING • NY SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSE I 10 KAP.
15 A § OSL • DECEMBER 2025

- Kommunala nämnder

Även vissa andra organ som inte är myndigheter ska jämföras med sådana vid tillämpningen av 10 kap. 15 a § OSL. Vilka det är framgår av 2 kap. OSL och en bilaga till lagen. Exempelvis gäller det följande organ:

- Riksdagen
- De beslutande kommunala församlingarna (kommunfullmäktige)
- Aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser om kommun eller region utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Med ett rättsligt inflytande menas till exempel att en kommun eller region äger aktier eller andelar i verksamheten med mer än hälften av samtliga röster i bolaget, dvs. kommunala och regionala bolag.
- Uppgifter som förekommer i viss angiven verksamhet hos a-kassor och ett antal universitet och högskolor.

Privata aktörer omfattas alltså inte av den sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde (så länge som de inte specificeras i bilagan till OSL). Detta innebär exempelvis att bestämmelsen kan tillämpas på kommunala skolor men däremot inte på privata skolor (enskilda huvudmän).

Uppgifter som omfattas av viss sekretess

För att kunna använda den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 15 a § OSL krävs att det är fråga om en uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som omfattas av sekretess enligt 21–40 kap. OSL. Med enskild menas både fysiska och juridiska personer. Viss sekretess, även om den regleras i 21–40 kap. OSL, är däremot undantagen bestämmelsens tillämpningsområde. Det främsta undantaget är hälso- och sjukvårdssekretess, som alltså inte kan brytas med stöd av 10 kap. 15 a § OSL. Socialtjänstsekretess är däremot inte undantagen och kan därför brytas med stöd av bestämmelsen. Förundersöknings- och underrättelsesekretess, som regleras i 18 kap. OSL, omfattas inte heller av bestämmelsens tillämpningsområde.

När det gäller uppgifter som förekommer i förundersökning eller underrättelseverksamhet omfattas sådana uppgifter, om ett utlämnande är till men för verksamheten, av sekretess enligt 18 kap. 1–2 §§ OSL (sekretess till skydd för verksamheten). Samma uppgifter kan samtidigt omfattas av sekretess enligt t.ex. 35 kap. 1 § OSL (sekretess till skydd för enskild). Detta innebär att för uppgifter som förekommer i förundersökning eller i underrättelseverksamhet kan de omfattas både av sekretess enligt 18 kap. 1–2 §§ och 35 kap. 1 § OSL. I ett sådant fall kan två olika intresseavvägningar göras. Om sekretess till skydd för verksamheten konstateras (18 kap. 1–2 OSL) kan uppgifterna lämnas ut efter en prövning enligt generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL. De uppgifter som omfattas av sekretess enligt 35 kap. 1 § OSL kan i stället lämnas ut med stöd av 10 kap. 15 a § OSL efter en intresseavvägning. Vid pågående förundersökning är det undersökningsledaren (åklagare eller polisiär) som ansvarar för att bedöma om uppgifterna enligt båda intresseavvägningarna kan lämnas ut.

Eget initiativ eller begäran

En myndighet kan både begära uppgifter från en annan myndighet och lämna uppgifter på eget initiativ med stöd av bestämmelsen. Bestämmelsen innebär däremot inte att det finns en *skyldighet* för en myndighet att lämna uppgifter på eget initiativ. Begär en myndighet en uppgift med

Vägledning

EXTERN VÄGLEDNING • NY SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSE I 10 KAP.
15 A § OSL • DECEMBER 2025

stöd av bestämmelsen finns däremot en skyldighet enligt 6 kap. 5 § OSL att lämna ut uppgiften efter en intresseavvägning.³

Uppgiftslämnande för olika syften

Uppgifter får lämnas ut om det behövs för något av de syften som anges i bestämmelsen.

1. Förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet,
2. utreda brott,
3. förebygga eller förhindra att en ekonomisk förmån, ett ekonomiskt stöd, en skatt eller en avgift beslutas, betalas ut eller tillgodoräknas felaktigt eller med ett för högt eller ett för lågt belopp,
4. upptäcka eller utreda sådant som avses i 3, eller
5. förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda fusk och överträdelse av regler, villkor i beslut eller avtal.

Uppgifter kan lämnas både i situationer då den mottagande myndigheten behöver en uppgift för något av de syften som anges i bestämmelsen och i situationer när uppgiftslämnandet i sig behövs för att den utlämnande myndigheten ska uppnå något av de nämnda syftena. Ett exempel på den senare situationen är när en myndighet lämnar uppgifter till en annan myndighet för att den mottagande myndigheten ska kunna kontrollera om den har en uppgift som den första myndigheten behöver för de angivna syftena.⁴

Punkterna 1 och 2 omfattar hela Polismyndighetens brottsbekämpande uppdrag. Uttrycket brottslig verksamhet i första punkten gör att det inte behöver handla om misstankar om ett konkret brott eller viss närmare angiven brottslighet. Det finns heller inget krav på att det ska vara fråga om brottslighet av visst allvar. Uppgiftslämnande som sker vid samtal mellan myndigheter som samverkar för att exempelvis förebygga eller förhindra brottslig verksamhet omfattas. Ett exempel är socialtjänst, skola och polis som för samtal för att kunna vända en riskfylld utveckling hos barn och unga.⁵

Med uttrycket brott i andra punkten menas, till skillnad från uttrycket brottslig verksamhet, ett konkret brott. Det kan handla om brott som bevisligen har begåtts men också brott som det bara finns misstankar om. Misstankarna behöver inte vara riktade mot en bestämd person och det krävs inte heller att det är fråga om brott av en viss allvarsgrad. Uttrycket omfattar även sådana fall där brottet är preskriberat och där den misstänkte gärningspersonen inte var straffmyndig vid brottstillfället. Detta innebär att utöver förundersökningar omfattas även utredningar enligt 31 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare.

Punkten 3 omfattar alla ekonomiska förmåner och stöd som betalas ut till fysiska och juridiska personer. Det kan handla om bidrag, ersättningar, pensioner och lån. Även stöd som avser en fysisk person men som betalas ut till någon annan omfattas. Som exempel kan nämnas assistansersättning som betalas ut direkt till assistansanordnaren. Med skatter menas alla skatter enligt skattelagstiftningen. Med avgifter menas alla avgifter som myndigheterna, eller vissa privaträttsliga subjekt som fått myndighetsutövande uppgifter överlåtna på varandra, beslutar om i olika sammanhang. Det är möjligt med ett utlämnande även utan indikation på att en kommande utbetalning eller tillgodogörande ska göras felaktigt, om ett utlämnande behövs för att säkerställa

³ Ibid s. 25.

⁴ Ibid s. 20.

⁵ Ibid s. 88.

Vägleddning

EXTERN VÄGLEDNING • NY SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSE I 10 KAP.
15 A § OSL • DECEMBER 2025

ett komplett beslutsunderlag. Det kan t.ex. handla om att ett beslutsunderlag ska bli komplett i syfte att förebygga att en förmån felaktigt betalas ut.

Punkten 4 innebär att en uppgift kan lämnas för att upptäcka eller utreda redan inträffade felaktigheter avseende sådana utbetalningar och tillgodoräkanden som avses i punkt 3.

Punkten 5 handlar om fusk och överträdelse av regler, villkor i beslut eller avtal. Exempel på avtal är kontrakt och ramavtal som ingåtts i offentliga upphandlingar. Med fusk menas medvetna, bedrägliga handlingar eller underlåtenheter som innebär att den som fuskar får del av eller tillerkänns förmåner, tillstånd eller liknande utan att ha rätt till dem. Både fusk och överträdelse av regler, villkor i beslut eller avtal kan vara ett resultat av en medveten eller omedveten handling. Vid överträdelse av regler, villkor i beslut eller avtal kan det dessutom ske utan att det finns ett bedrägligt uppsåt.

Den sekretessbrytande bestämmelsens förhållande till annan reglering

Det finns ett stort antal sekretessbrytande bestämmelser i OSL och en mängd föreskrifter om uppgiftsskyldighet i annan lag eller i förordning. Även om det skulle finnas en annan bestämmelse som reglerar samma uppgiftslämnande kan 10 kap. 15 a § OSL tillämpas direkt. Bestämmelsen kommer alltså inte i andra hand i förhållande till någon annan reglering.

Vad gäller behov i brottsbekämpningen av kontaktuppgifter till enskilda kommer Polismyndigheten i regel begära dessa med stöd av uppgiftsskyldigheten i 4 § lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

Praktisk hantering (se flödesschema i bilaga)

Behovsprövningen

Kravet i 10 kap. 15 a § OSL att en uppgift ska behövas innebär att tröskeln för utlämnande är förhållandevis låg. Däremot måste det finnas någon omständighet som ger stöd för bedömningen av att det finns ett behov. Det kan både handla om situationer där det finns ett konkret behov av uppgiften men även att uppgiften kan kopplas till ett behov som typiskt sett kan förväntas finnas hos den mottagande myndigheten och som överensstämmer med de angivna syftena.⁶ I vissa fall kan det även vara uppenbart att en uppgift behövs hos den mottagande myndigheten, exempelvis uppgifter som rör brottsbekämpning och som lämnas till Polismyndigheten.

Vid hantering av en annan myndighets begäran om att få ut uppgifter kan den mottagande myndigheten i regel utgå från att den begärande myndigheten behöver de uppgifter som den begär.

Vid tveksamheter om behovsrekvisitet är uppfyllt är Polismyndighetens uppfattning att en kontakt bör tas mellan myndigheterna för att samverka och klargöra ett eventuellt behov av uppgifter.

En intresseavvägning ska göras innan en uppgift lämnas ut

Det finns en presumtion för att en uppgift får lämnas ut om det behövs för något av de angivna syftena. Bara i de fall där övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut ska uppgiften inte lämnas ut. För att

⁶ Ibid s. 88.

Vägledning

EXTERN VÄGLEDNING • NY SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSE I 10 KAP.
15 A § OSL • DECEMBER 2025

avstå från att lämna ut en uppgift på begäran av en annan myndighet krävs att det framstår som mycket olämpligt eller att resultatet av ett utlämnande skulle framstå som stötande.⁷

Vid intresseavvägningen ska det beaktas vilket sekretesskydd en uppgift får hos den mottagande myndigheten. Om sekretesskyddet för uppgiften blir betydligt svagare eller helt saknas kan det vara en indikation för att uppgiften inte ska lämnas ut. Sekretessens styrka hos den mottagande myndigheten är däremot inte av avgörande betydelse för om ett utlämnande kan ske, utan en bedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet ska alltid göras. Till exempel ska det mycket till för att intresseavvägningen ska leda till att en uppgift inte ska lämnas ut om det rör sig om uppgifter som behövs för att förebygga kvalificerad, systematisk, organiserad eller omfattande brottslighet. Ett annat exempel som talar för övervägande skäl för ett uppgiftslämnande är uppgifter som kan vara avgörande för att en myndighet ska kunna vidta åtgärder för att förhindra att barn och unga rekryteras till kriminella gäng.⁸

Intresseavvägningen ska göras i varje enskilt fall, även när det är fråga om en rutinmässig överföring av uppgifter. En intresseavvägning som gjorts vid ett tidigare tillfälle kan vid en omprövning falla ut på ett annat sätt.

Inför en intresseavvägning kan samverkan mellan myndigheter behövas.

Utformning av begäran

En begäran om utlämnande måste vara tillräckligt preciserad för att den utlämnande myndigheten ska kunna avgöra vilka uppgifter som begärs.

Om utlämnandet avser en större mängd uppgifter som rutinmässigt behöver utbytas får det förutsättas att den föregås av någon typ av begäran eller dialog med den mottagande myndigheten. I samband med en sådan begäran får den mottagande myndigheten precisera vilka slags uppgifter som den behöver få del av och med vilken regelbundenhet.⁹

Avslag på begäran

Myndigheter förutsätts att samverka med varandra. Vid avslag på begäran att få ut uppgifter med stöd av 10 kap. 15 a § OSL är det Polismyndighetens uppfattning att en dialog i första hand bör ske mellan myndigheterna för att försöka nå en samsyn om vad som skulle kunna lämnas ut i stället.

En myndighet får överklaga en annan myndighets beslut att avslå en begäran att få ta del av uppgifter med stöd av 10 kap. 15 a § OSL (jfr 6 kap. 7 § andra stycket OSL).

Hur uppgifter till och från Polismyndigheten kan lämnas

Etablerade kontaktvägar

Kontaktvägar till Polismyndigheten beskrivs på vår webbplats, www.polisen.se.

Vid uppgiftslämnande med stöd av den nya bestämmelsen till och från Polismyndigheten kan befintliga redan upparbetade kanaler, exempelvis inom ett samverkansforum med annan

⁷ Ibid s. 90.

⁸ Ibid s. 91.

⁹ Ibid s. 22.

Vägledning

EXTERN VÄGLEDNING • NY SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSE I 10 KAP.
15 A § OSL • DECEMBER 2025

myndighet, användas. Exempelvis kan rektorer på skolor i första hand använda kommunpoliserna och de kanaler som är etablerade på lokal nivå.

Vid en konkret brottsmisstanke ska en polisanmälan göras. Polismyndighetens växel och anmälningssamtal nås dygnet runt på telefonnummer 114 14. Dit kan ni vända er för att muntligen göra en polisanmälan. Vid akuta händelser eller pågående brott ring 112.

Webbformulär på polisen.se

Som komplement till övriga informationskanaler har Polismyndigheten tagit fram två webbformulär som finns tillgängliga på polisen.se:

- Uppgifter enligt uppgiftsskyddslagen/LUB
- Uppgifter enligt 10 kap. 15 a § OSL

Observera att inga polisanmälningar ska ske via webbformulären.

Formulären återfinns på Startside/Om polisen/Kontakt/Tipsa polisen:

Polisen

Lämna sidan

Sök Mina sidor Meny

Anmäl brott > Tipsa polisen > Skydda dig mot brott >

Startside / Om polisen / Kontakt / Tipsa polisen sektionssartsida Uani & Elin test

Tipsa polisen

Har du sett eller hört något som skulle kunna hjälpa polisen att upptäcka, förebygga eller utreda brott? Ring 112 om du misstänker ett pågående brott, eller om polisen behövs på plats snabbt.

Allmänna tips - kontakta polisen

Kontakta polisen via webben om brottet inte är pågående och om situationen inte är akut.

Om du inte kan använda något av tipsformulären kan du ringa 114 14. Du kommer till ett talssvar där du säger "tips" för att komma vidare.

[Tipsa polisen via webben](#)

Sexuella övergrepp mot barn - tipsa polisen

Misstänker du övergrepp mot barn på internet? Tipsa polisen.

Misstänka sexuella övergrepp mot barn utomlands - tipsa polisen

Misstänker du sexuella övergrepp mot barn utomlands? Tipsa polisen.

Arbetslivskriminalitet - tipsa polisen

Misstänker du brott relaterat till arbetslivskriminalitet? Tipsa polisen.

Dela uppgifter med polisen enligt offentlighets- och sekretesslagen, OSL

För att använda formuläret ska du vara anställd i eller på annat sätt utföra uppdrag för en myndighet.

Dela uppgifter med polisen enligt lagen om uppgiftsskydd

För att använda formuläret ska du arbeta i en utpekad myndighet, i en kommun, region eller skola.

Vägledning

EXTERN VÄGLEDNING • NY SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSE I 10 KAP.
15 A § OSL • DECEMBER 2025

I formuläret kan berörda aktörer fylla i sina uppgifter, skicka bilder/filer och skicka in till Polismyndigheten via ett säkrare sätt än genom e-post. När webbformuläret har laddats upp kommer det därefter att skickas till Polisens kontaktcenter (PKC) för en första hantering.

Om lämnade uppgifter i ett senare skede behöver kompletteras ombeds ni att fylla i ett nytt webbformulär och skriva samma kontaktuppgifter för att Polismyndigheten ska kunna koppla ihop de lämnade uppgifterna.

Vad händer med inlämnade uppgifter?

De inlämnade uppgifterna fördelas till den verksamhet inom Polismyndigheten som bedöms mest lämplig för att omhänderta dem. I och med att uppgifterna tas emot av polisen kan de övergå till att utgöra underrättelsematerial eller ingå i en förundersökning. De kan då omfattas av sekretess enligt 18 kap. OSL.

Kontaktvägar för mer vägledning

Den polisregion som ansvarar för er myndighets geografiska läge är den som i första hand kan svara på frågor och samverka kring tillämpningen av 10 kap. 15 a § OSL.

Vägledning

EXTERN VÄGLEDNING • NY SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSE I 10 KAP.
15 A § OSL • DECEMBER 2025

Bilaga 1. Flödesschema

